

Beantwoording vragen Waterspiegel (blad van de VEWIN)

1. U bent nu bijna een jaar voorzitter van het Ctgb.
Hoe heeft u dat jaar ervaren? Hoe ervaart u de relatie met de drinkwatersector?

5.1.2.e Woo: Relatie met drinkwatersector op werkvloerniveau is goed, loopt via de werkafspraken dat VEWIN en Ctgb hebben. Ctgb toetst sinds 2005 aan de drinkwaternormen en gebruikt hiervoor de beschikbare meetgegevens van het VEWIN. VEWIN voorziet Ctgb van de lijst met potentieel problematische stoffen voor de drinkwatervoorziening en de meetdata over de meest recente 5 jaar (via RIWA Rijn/Maas en Drentsche Aa). Ctgb levert aan de VEWIN jaarlijks de lijst van toegelaten stoffen zodat VEWIN daar met monitoringsprogramma's op kan inspelen. Ctgb beoordeelt van de potentiële probleemstoffen of het 90-percentiel van alle metingen aan de norm voldoet (oftewel 90% van de metingen moet aan de norm voldoen, per innamepunt).

5.1.2.e Woo als het 90 percentiel wordt overschreden dan worden aanvullende vragen gesteld of beperkingen (bv drift reductie) worden opgelegd waardoor de verwachting is dat de concentraties in het water verlaagd worden.

Op dit moment is glyfosaat een stof waarbij de 90 percentiel waarden worden overschreden op drinkwater inname punten. Hier is een certificeringsplicht opgelegd. Echter hierover loopt nog een beroeps zaak (info bij 5.1.2.e Woo).

Laatste versie van het convenant/afspraken die gemaakt, inclusief de revisies:

Update overeenkomst leveren me..

2. Welke relatie ziet u tussen het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen en de doelen van de Kaderrichtlijn Water?

Hoe kan het Ctgb bijdragen aan het realiseren van de KRW-doelen?

Achtergrond: In het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009 (Bkmw 2009) en de onderliggende Regeling monitoring kaderrichtlijn water (Regeling monitoring) zijn eisen gesteld, waaraan de kwaliteit van de oppervlaktewater- en grondwaterlichamen in Nederland in beginsel moet voldoen. Deze eisen vloeien voort uit de kaderrichtlijn water, de richtlijn prioritaire stoffen en de grondwaterrichtlijn. De door de richtlijnen vereiste kwaliteit is de zogenaamde goede watertoestand. Deze goede toestand moet in principe eind 2015 zijn gehaald. (tekst Helpdeskwater.nl)

5.1.2.e Woo: Toelatingen van chemische gewasbeschermingsmiddelen zullen hieraan moeten voldoen. Als een gewasbeschermingsmiddel op de markt is, wordt bij herregistratie (en in sommige gevallen tussentijds) aan de hand van meetgegevens beoordeeld of de KRW normen worden overschreden. Zo ja, dan stelt de toelatinghouder een analyse op van mogelijke oorzaken van de normoverschrijdingen. Uit deze analyse kunnen maatregelen volgen, o.a. een emissie-reductie plan waar drift reducerende maatregelen of het weghalen van toepassingen kan worden voorgesteld. Het effect van de maatregelen zullen na 2 á 3 jaar worden geëvalueerd.

5.1.2.e Woo: Ctgb heeft deelgenomen aan de werkgroep Terugkoppelen monitoring naar toelating (dit betreft ecologische normen uit de KRW) en kan na aanreiking van dit instrument als toetsingskader door de departementen meer eisen stellen aan de oorzakenanalyse van normoverschrijdingen en aan emissiereductieplannen.

Voor wat betreft drinkwaterdoelstellingen KRW biedt het huidige convenant voldoende aanknopingspunten (denk ik)

3. Welke gewasbeschermingsmiddelen vormen op dit moment knelpunten voor de bronnen voor de drinkwatervoorziening?
Hoe gaat het Ctgb daarmee om?

5.1.2.e Woo : In totaal zijn er ca 20 stoffen sinds 2007 aangewezen door de VEWIN als potentiële probleemstoffen. Dit gaat soms om incidentele overschrijdingen in het ingenomen water. Bij beoordeling toetst Ctgb aan het 90 percentiel (zoals overeen gekomen in het convenant) [en een incidentele overschrijding zal dus niet snel leiden tot aanpassing van de toelating]

Glyfosaat een stof waarbij de 90 percentiel waarden worden overschreden. De toelating is aan banden gelegd door middel van het voorschrijven van de duurzaam onkruid beheer (DOB) methode onder certificaat voor de toepassing op verhardingen, die verantwoordelijk wordt gehouden voor het grootste aandeel in de normoverschrijding. Verder is het etiket onlangs in het WGGGA naar WG traject verduidelijkt en is daarmee het pleksgewijze karakter van de toepassing met bijbehorend doseringsvoorschrift benadrukt. Dit is ook afgestemd met de voorschriften vanuit DOB.

4. Wat kunnen we doen om de normoverschrijdingen terug te dringen?
Het PBL stelt in hun evaluatie van de Nota Duurzame Gewasbescherming dat in het verleden drinkwaterknelpunten zijn opgelost door een verbod op een aantal gewasbeschermingsmiddelen. Ziet u dat ook als een mogelijke oplossing voor de huidige knelpunten?

Achtergrond info uit evaluatie nota http://www.pbl.nl/sites/default/files/cms/publicaties/PBL2012-evaluatie-duurzame-gewasbescherming-500158001_0.pdf

Het doel voor drinkwater wordt waarschijnlijk niet gehaald

Met in 2010 naar schatting 75 procent minder drinkwaterknelpunten dan in 1998, is het doel van '95 procent minder knelpunten' niet gehaald (figuur 5). Deze vermindering is geschat door een correctie toe te passen voor de veranderingen in de meetstrategie. In 2010 zijn 22 knelpunten gemeten. In 1998-2000 werden de gerapporteerde overschrijdingen meestal veroorzaakt door de stoffen atrazin, diuron en simazin die werden ingezet tegen onkruid. Doordat sindsdien de toelating van deze stoffen in Nederland, maar ook in het buitenland is vervallen, zijn deze stoffen de laatste jaren nog maar een enkele keer aangetroffen. Ongeveer 20 procent van de knelpunten in 2010 is veroorzaakt door het gebruik van glyfosaat (onkruidverdelger) in het buitenland of buiten de landbouw. Een groot deel van de knelpunten van de laatste jaren is op slechts één meetpunt waar oppervlaktewater voor menselijke consumptie wordt gewonnen (het zogenoemde innamepunt) in één jaar gemeten. Omdat de oorzaak van deze eenmalige knelpunten onbekend is, zijn geen duidelijke maatregelen voorhanden. Het KRW-doel van 'geen knelpunten in 2015' zal daarom waarschijnlijk niet worden gehaald. Omdat bij gebruik van gewas-beschermingsmiddelen het risico op normoverschrijdingen wel klein maar nooit nul kan worden, is dit doel ook weinig realistisch.

5.1.2.e Woo : Niet alle knelpunten zijn dus op te lossen, met name als het om incidenten gaat waar niet kan worden vastgesteld waardoor die eenmalig knelpunt is veroorzaakt.

Echter als er een stof meervoudige overschrijding van de norm laat zien, dan zal dit worden opgemerkt tijdens de toetsing van het Ctgb. Ctgb beoordeelt van de potentiële probleemstoffen of het 90-percentiel van alle metingen aan de norm voldoet (oftewel 90% van de metingen moet aan de norm voldoen, per innamepunt).

Welke oplossingen ziet u nog meer?

5.1.2.e Woo : Voor drinkwaternormen, is dus de huidige Ctgb lijn om d.m.v. emissiereductie zoals DOB voorschrijft te zorgen voor verminderde emissie. NB volgens mij is het verbieden van middelen vanwege overschrijdingen drinkwaternorm slechts zeer sporadisch gebeurd, ik dacht alleen diuron. Bij glyfosaat speelt het probleem dat de emissie in omliggende landen (mn België/Frankrijk via Maasstroomgebied) ook bijdraagt aan de concentraties (waar de norm niet geldt voor ruwwater itt NL), maar dat een zeker gedeelte ook door NL gebruik wordt veroorzaakt. Het toerekenen van de bijdragen is ingewikkeld. Een

stroomgebiedsbenadering is dus van belang, ook om de Nederlandse toelating mogelijk te houden. Anderzijds is dus verbod in NL geen garantie voor opheffen normoverschrijding op elk innamepunt.

Zie ook [5.1.2.e Woo](#) opmerking eerder: *Op dit moment is glyfosaat een stof waarbij de 90 percentiel waarden worden overschreden op drinkwater inname punten. Hier is een certificeringsplicht opgelegd. Echter hierover loopt nog een beroeps zaak (info bij [5.1.2.e Woo](#)).*

5. Welke mogelijkheden ziet het Ctgb voor biologische gewasbeschermingsmiddelen?

[5.1.2.e Woo](#) : Op dit moment beschikt het Ctgb over goede expertise om om te gaan met de maatwerkbeoordeling van biologische gewasbeschermingsmiddelen. Daarnaast wordt verder geïnventariseerd wat er nodig is om de toelating van biologische gewasbeschermingsmiddelen te faciliteren (activiteit van [5.1.2.e Woo](#) als productmanager in 2013). Dit sluit aan bij de koers die bepaald is in het Nationaal Actie Plan (NAP) dat gekoppeld is aan de Europese Richtlijn Duurzaam gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.

Hoe zit het met de toelating (kosten) van milieuvriendelijkere stoffen die op kleine schaal worden toegepast?

[5.1.2.e Woo](#) : Ook deze problematiek zal worden geïnventariseerd door het Ctgb en waar mogelijk zal een maatwerktoelating- en beoordeling verder worden ontwikkeld

Welke technische mogelijkheden, zoals GPS, zijn er om het gebruik van bestaande middelen milieuvriendelijker te maken?

[5.1.2.e Woo](#) Precisie landbouw, Slim geregeld goed verbonden (SGGV project) Door een betere koppeling van het gebruik van landbouwtechnologische innovaties (GPS op trekkers) en een goede informatiestroom van overheid (Ctgb, NVWA) naar de sector zou er meer precisielandbouw mogelijk kunnen zijn. Dit heeft tot gevolg dat er effectiever en preciezer kan worden gespoten, waardoor milieu-emissie wordt gereduceerd.

Hoe kunnen deze toepassingen worden gestimuleerd?

[5.1.2.e Woo](#) Taak van beleidsmakers in samenwerking met Ctgb. Beleidsmakers kunnen drempels verlagen, Ctgb kan toelatingstraject vergemakkelijken, ook als het gaat om b.v. advisering door Helpdesk etc...

6. Het ministerie van I&M voert, n.a.v. de motie Grashoff, een vergelijking uit naar methoden van chemisch en niet-chemisch beheer Hoe kijkt het Ctgb daar tegenaan?

Informatie van [5.1.2.e Woo](#) (I&M):

Ik denk dat het Ctgb 'geen mening' heeft, nu het gaat om beperkingen aan het toegelaten gebruik, gemotiveerd door een 'duurzaam gebruik' van gewasbeschermingsmiddelen. Ook als beoordelingen geheel volgens de regelen der kunst zijn uitgevoerd, kunnen dergelijke beperkingen volkomen legitiem zijn; er bestaat immers juridisch een strikte scheiding tussen 'toelating' en 'duurzaam gebruik', een enkele uitzondering daargelaten.

Het is geen chemisch vs non-chemisch. Het is een inventarisatie die niet is gericht op het al dan niet uitvoeren van de motie Grashoff, maar die de Tweede Kamer de feitelijke informatie moet verschaffen die hij nodig heeft voor een zorgvuldige afweging over het onderwerp professionele en niet-professionele onkruidbestrijding op verhardingen.

Kort gezegd moeten in de inventarisatie de volgende onderwerpen aan de orde komen:

1. De verschillende beschikbare technieken met hun prestaties die op dit moment of op korte termijn beschikbaar zijn, moeten worden omschreven.
2. Wat zijn de randvoorwaarden die ertoe leiden dat de verschillende technieken niet 'altijd en overal' worden toegepast.
3. Een overzicht van aspecten die voor de Tweede Kamer relevant zijn om tot een afgewogen oordeel te komen (zoals eventuele meerkosten van een bepaalde techniek).
4. Eventuele praktijkvoorbeelden.

5. In de inventarisatie moet worden ingegaan op de vraag wat een Life Cycle Analysis is, en hoe dat instrument waarvoor kan worden ingezet.

Volledig project plan:

Inventarisatie
onkruddestrategie

Communicatie:

RE vergelijking
methoden van chemie